

POSTANOWIENIE

Dnia 4 marca 2009 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Małgorzata Wrębiakowska-Marzec

w sprawie z wniosku M. S.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych
o objęcie ubezpieczeniem społecznym,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 4 marca 2009 r.,
skargi kasacyjnej organu rentowego od wyroku Sądu Apelacyjnego
z dnia 9 kwietnia 2008 r.,

- I. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- II. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych na rzecz Marka S. 120 (sto dwadzieścia) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

Uzasadnienie

Wyrokiem z dnia 9 kwietnia 2008 r. Sąd Apelacyjny [...] zmienił wyrok Sądu Okręgowego – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 22 stycznia 2007 r. w ten sposób, że przyjął, iż M. S. nie podlegał obowiązkowemu ubezpieczeniu społecznemu: emerytalnemu, rentowemu i wypadkowemu z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej PHU „A.” w okresach od 3 stycznia do 10 czerwca 2003 r. i od 19 lipca 2003 r. do 29 kwietnia 2005 r.

W skardze kasacyjnej od powyższego wyroku organ rentowy zarzucił: 1) naruszenie przepisów postępowania, które mogło mieć wpływ na wynik sprawy, to

jest art. 233 § 1 k.p.c., poprzez przyjęcie, że wnioskodawca w okresach od 3 stycznia do 10 czerwca 2003 r. i od 19 lipca 2003 r. do 29 kwietnia 2005 r. nie prowadził działalności gospodarczej; 2) naruszenie prawa materialnego, a to art. 6 ust. 1 pkt 5, art. 8 ust. 6 pkt 1 i art. 13 pkt 4 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych w związku z art. 2 i art. 14 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej, przez przyjęcie, że tytuł obowiązkowego ubezpieczenia społecznego osoby prowadzącej działalność gospodarczą dotyczy wyłącznie okresów, gdy taka działalność jest wykonywana w kraju.

Wskazując na powyższe zarzuty skarżący wniósł „o uchylenie zaskarżonego wyroku, ewentualnie uchylenie tego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi drugiej instancji.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej dorozpoznania uzasadniony został koniecznością dokonania wykładni przepisów ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, powołanych w ramach kasacyjnej podstawy naruszenia prawa materialnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

W pierwszym rzędzie należy przypomnieć, że przepis art. 398⁴ § 1 pkt 3 k.p.c. wymaga, aby wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej i jego uzasadnienie stanowił odrębny element pisma niezależny od przytoczenia podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia. Uzasadnienie wniosku powinno natomiast nawiązywać do przesłanek przyjęcia skargi do rozpoznania określonych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. Zgodnie z tym przepisem Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli: 1) w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, 2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, 3) zachodzi nieważność postępowania lub 4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Spełnienie wymagania z art. 398⁴ § 1 pkt 3 k.p.c. powinno zatem przybrać formę wyodrębnionego wyводу prawnego, w którym skarżący wskaże, jakie występujące w sprawie okoliczności pozwalają na uwzględnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i jednocześnie uzasadni, dlaczego odpowiadają one ustawowemu katalogowi przesłanek. Ustawodawca nieprzypadkowo, konstruując

wymogi skargi kasacyjnej, wyodrębnił w oddzielnych punktach art. 398⁴ § 1 k.p.c. obowiązek przytoczenia podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia (pkt 2) i obowiązek przedstawienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i jego uzasadnienia (pkt 3). Chodzi bowiem o dwa odrębne, kreatywne elementy skargi kasacyjnej, które spełniają określone cele i podlegają ocenie Sądu Najwyższego na różnych etapach rozpoznawania skargi kasacyjnej. Wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienie podlegają rozpoznaniu na etapie „przedsądu”, natomiast przytoczone podstawy kasacyjnej i ich uzasadnienie oceniane są dopiero po przyjęciu skargi kasacyjnej do rozpoznania, w trakcie jej merytorycznego rozpoznawania. Oba te elementy muszą być więc przez skarżącego wyodrębnione, oddzielnie przedstawione i uzasadnione, a dla spełnienia wymogu z art. 398⁴ § 1 pkt 3 k.p.c. nie wystarczy odwołanie się do podstaw kasacyjnych lub ich uzasadnienia, bo choć dla obu tych przesłanek argumenty mogą być podobne, to Sąd Najwyższy w ramach przedsądu bada tylko wskazane w skardze okoliczności uzasadniające przyjęcie jej do rozpoznania, a nie podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie. Skarga kasacyjna powinna więc być tak zredagowana i skonstruowana, aby Sąd Najwyższy nie musiał poszukiwać w uzasadnieniu jej podstaw i pozostałych elementów konstrukcyjnych skargi ani tym bardziej się ich domyślać.

Odwołanie się do przesłanki istnienia potrzeby wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów wymaga wykazania, że określony przepis prawa, mimo że budzi poważne wątpliwości (ze wskazaniem, na czym te poważne wątpliwości polegają), nie doczekał się wykładni, bądź niejednolita jego wykładnia wywołuje rozbieżności w orzecznictwie sądów, które należy przytoczyć (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002 nr 12, poz. 151 i z dnia 15 października 2002 r., II CZ 102/02, niepublikowane).

Odnosząc powyższe do zawartego w niniejszej skardze kasacyjnej wniosku o przyjęcie jej do rozpoznania należy uznać, że po pierwsze, skarżący w ogóle nie podjął jakiegokolwiek próby wykazania istnienia potrzeby wymagającej zaangażowania Sądu Najwyższego wykładni przepisów ustawy systemowej wskazanych w kasacyjnej podstawie naruszenia prawa materialnego oraz po

drugie, dokonanie takiej wykładni nie miałoby znaczenia dla rozpoznania zasadności zarzutów skargi kasacyjnej w sytuacji, gdy z poczynionych w sprawie ustaleń wynika, że wnioskodawca we wskazanych w zaskarżonym wyroku okresach nie prowadził działalności gospodarczej. Ustaleń tych skarżący skutecznie nie kwestionuje, gdyż w myśl art. 393³ § 3 k.p.c. podstawą skargi kasacyjnej nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów, co rodzi ten skutek, że w postępowaniu kasacyjnym nie może być brany pod uwagę zarzut obrazy art. 233 § 1 k.p.c. motywowany dowolną lub odmienną oceną zgromadzonych w sprawie dowodów bądź naruszeniem zasady swobodnej oceny dowodów (por. między innymi wyroki z dnia 4 lipca 2007 r., I UK 36/07, Lex nr 390123, z dnia 8 stycznia 2008 r., II PK 123/07, Lex nr 442862, z dnia 4 marca 2008 r., II UK 130/07, Lex nr 459312 oraz postanowienie z dnia 8 maja 2008 r., V CSK 579/07, Lex nr 393889).

Z tych względów na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.